

FINANS- och EKONOMIUTSKOTTETS

betänkande N:o 27 i anledning av La-
tingsmännen Johannes Erikssons, Tor-
ten Rothbergs, Anders Forsbergs, Ro-
bert Rosenblads, Uno Anderssons,
Conrad Palmers, J.A.Sjöbloms, V.
Strandfälts, Oscar Bomansons, Jo-
hannes Holmbergs petition med anhål-
lan, att i behörig ordning framställ-
ning göres om utförande av nödiga
tillbyggnader å allmänna sjukhuset
i Godby innan detsamma övertages av
landskapet.

N:o 27.

Landstinget har till Finans- och Ekonomiutskottet för beredning
utlåtande överlämnat ovanrelaterade petition.

Frågan om allmänna sjukhusets i Godby utvidgning har allaredan un-
der en följd av år stått på dagordningen. Sälunda hava Finströms, Ge-
ta, Sunds och Saltviks kommuner, efter det genom Medicinalstyrelsens
förmedling ritningar och kostnadsförslag till ökande av antalet sjuk-
platser i förenämnda sjukhus från 15 till 25, varvid 2 rum med 3 plat-
ser i vardera rummet skulle hållas i beredskap för veneriska sjuka men
ock finge användas för vården av lasarettspatienter, av Överstyrelsen
för allmänna byggnader upprättats, hos Ministeriet för inrikesärenden

dena i stöd av sagda ritningar och kostnadsförslag, som slutar å Fmk
870,000:-- , anhållit om ett statsunderstöd stort 700,000 mark, emot
skyldighet att utföra tillbyggnaden i enlighet med oftanämnda ritnin-
gar. Något beslut i anledning av berörda ansökan har emellertid icke
avhörts, men har Utskottet sig bekant, att Medicinalstyrelsen i sitt
till Ministeriet för inrikesärendena insända förslag till utgiftsstat
för år 1924 upptagit ifrågavarande 870,000 mark för berörda ändamål,
likaså att beloppet ingått i sagda Ministeriums utgiftsstat, men att
detsamma jämte övriga anslag av liknande beskaffenhet vid Statsrådets
behandling av budgetpropositionen därifrån avförts. Vid sådant för-
hållande torde ovannämnda kommuners åtagande att utföra tillbyggnaden
för 700,000 mark böra anses hava förfallit.

Landskapsnämnden, som har sig anförtrott att förbereda övertagande
av de jämlikt självstyrelselagen landskapsorganen tillkommande förval-

ningsbefogenheterna har egnat uppmärksamhet jämväl åt landskapets sjukvårdsväsende. I sådant syfte uppdrog Landskapsnämnden för någon tid tillbaka åt en kommitté, uti vilken såsom sakkunnige deltog stadsläkaren, medicine licenciaten Artur Gylling och kommunalläkaren, medicinlicenciaten Hugo Törnqvist, att undersöka bland annat behovet av sjukvårdsinrättningar i landskapet. Kommittén fann vid sin undersökning, utom annat, att allmänna sjukhuset i Godby, som upprätthålles av staten, borde utvidgas sålunda, att detsamma skulle disponera över 25 platser för kirurgiska och inremedicinska sjukdomar och 6 platser för veneriska sjuka samt att i skild byggnad skulle inrättas upptagningsplats för akut sinnessjuka. Dessutom fann kommittén, att Marihamns privata sjukhus, som ages av en stiftelse och upprätthålles med kommunalt och ett obetydligt statsunderstöd, borde sättas i sådant stånd, att detsamma kunde bereda plats för 10 patienter med inremedicinska och mindre kirurgiska åkommor samt sjukdomar, som lampa sig för behandling med Röntgen och modern ljusbehandling, avensom att i samband med ljusbehandlingen borde inrättas 6 platser för tuberkulösa sjukdomar. Uti till Ålandsdelegationen avgivet betänkande har Landskapsnämnden sedermera såsom sin mening uttalat, att förvaltningen av hälso- och sjukvården i landskapet icke borde av självstyrelseorganen övertagas förrän sjukvården med beaktande av kommitténs undersöknings- och förslagsmaterial bragts i tidsenligt skick.

Medicinalstyrelsen har likväl uti densamma över betänkandet avfördat yttrande framhållit, hurusom av kommittén föreslagna förbättringar icke betingas av landskapets förmenta samre ställning i sjukvårdshänsende jämförd med motsvarande förhållanden på fastlandet, utan skulle sagda förbättringar tvärtom ställa landskapet i gynnsammare läge än fastlandet.

Utskottet, som vid den föreliggande petitionens behandling haft tillfälle att inhämta sakkunnigt uttalande av stadsläkaren, doktor Artur Gylling och provinsialläkaren doktor Edvin Nylander, har funnit de av petitionärerna anmärkta, statsverkets sjukvårdsinrättningar i landskapet vidlådande bristfälligheterna med verkliga förhållande överensstämmande, och anser för sin del synnerligen önskvärd, att Landstinget sedan ovanuppräknade kommuners initiativ i saken författa

-3-

tager sig frågan om bristernas upphjappande an. Uppenbart synes ock att Godby allmänna sjukhus på statsverkets försorg och bekostnad försattes i tidsenligt skick innan förvaltningen av landskapets sjukvår övergår till självstyrelseorganen. Vidkommande åter omfattningen av den utvidgning sjukhuset i sådant syfte borde undergå har utskottet i anslutning till de sakkunniges utlåtande ansett utsikter till förbättringar utöver den Medicinalstyrelsen i sådant avseende övern huvudtaget icke vara förhanden. Vid sådant förhållande önskar Utskottet i enlighet med experternas förslag uttala, att sjukvården på Åland bleve nödtorftligen upphjälpt, därest allmänna sjukhuset i Godby efter tillbyggnad komme att inrymma 30 sjukplatser, inberäknat tvenne rum om tre platser i vardera för veneriska sjuka, vilka rum finge av läkaren användas för lasarettspatienters vård, ifall de ej äro för sitt egentliga ändamål upptagna. Då utskottets nu relaterade förslag emellertid innebär en begränsning av de förbättringsanspråk ovanomförmälda kommittés undersökningsmaterial förutsätter anser Utskottet, att allmänna sjukhusets förstorande i antydda omfattning ovillkorligt borde kompletteras med så rikligt statsunderstöd för Privata sjukhus i Mariehamn, att Röntgen och ljusbehandling därstades kan anordnas.

Med hänsyn till vad ovan framhållits får Utskottet fördsamt föreslå

att Landstinget i motionsväg ingår till Riksdagen med föranställning ej mindre om allmänna sjukhusets i Godby utvidgande sålunda, att detsamma ~~komme att inrymma 30 sjukplatser~~ inberäknat 2 rum med 3 platser i vardera rummet för veneriska sjuka, och även, att Privata sjukhuset i Mariehamn bleve ärligen understött med nödiga medel för anordnande av Röntgen och ljusbehandling.

Mariehamn, den 4 december 1923.

På Finans- och Ekonomiskommitténs vägnar: